

cev po „slov. društvu“ v Ljubljani za armado Hrvaško veselo napreduje; od vseh strani pošiljajo se mu darovi, in če tudi veliko tisučev ne bomo nabrali, bodo vrli bratje na jugu dobro voljo za delo vzeli.“ (List 20. septembra 1848.)

„Ban Jelačić gre s svojo armado zmirom mirno proti Peštu naprej in ima zdaj svoje veliko taborišče v Veliki Kaniži. 19. dne septembra so prišli Magjarski poslanci na Dunaj s prošnjo, da bi smeli v državnem zboru svojo reč zagovarjati. Večina zborova je to prošnjo odbila, čeravno so nekateri nemškutarski poslanci po sili hoteli, da se vsliši zahteva Magjarov. Žalostno je res to, da se ves narod Magjarski dá od nekaterih sleparjev v pogubno brezno tirati. Nikdar več ne more Košut mirne vesti imeti.“ (List 27. septembra 1848.)

„Nadvojvoda Štefan se je odpovedal palatinatu Ogerskemu. Presvitli cesar Ferdinand so po odstopu njegovem grofa Lamberga za cesarskega civilnega in vojnega komisarja na Ogerskem izvolili. Al strašna reč se zgodi v Peštu! Ko pride grof Lamberg tje, so nekateri divji Magjaroni planili čez nj in ga s kosami in sekirami po tolovajsko umorili.“ (List 4. okt. 1848.)

„Presv. cesar Ferdinand so po umoru grofa Lamberga v Peštu 4. oktobra bana Jelačića postavili za svojega namestnika vse Ogerske in mu vso civilno in vojno oblast izročili oklicavši vse za puntarje, ki se njegovim poveljem zoperstavlajo. Ko je imelo potem nekaj vojakov iz Dunaja iti na Ogersko čez ustaše, je 7. oktobra grozen punt nastal na Dunaji, neka drhal plane na vojnega ministra grofa Latura in njegovega adjutanta in oba grozovito umori, grofa na ulični svetilnici natakivši. Vojaki so streljali na vojake in kri je tekla scurkoma, po mestu pa so naredili zagraje (barikade); vse mesto je v strašnem nepokoju; cesar so zopet Dunaj zapustili in se v Holomovec podali.“ (List 11. oktobra 1848.)

(Dalje prihodnjič.)

Liberalne stranke v Dunajskem državnem zboru se razdirajo.

Liberalna stranka državnega zbora se ruši. Glava te stranke dr. Herbst se je odpovedal načelstvu svoje stranke, ki se mu je hudo zamerila s tem, da noče plesati zmirom tako, kakor on gode.

Razcepil se je tudi „napredni klub“ državnega zbora, kateremu je Skene glava bil; stopilo je iz njega mnogo družnikov. To je Skeneta tako zgrabilo, da je 1. dne t. m. oklical po časnikih to le:

„Ker so nekateri udje izstopili iz naprednega kluba, so ta izstop zagovarjali s tem, da sem jaz v svojem stanovanju zavezo sklenil z vodjem državne stranke (grofom Hohenwartom) v ta namen, da vržemo ministerstvo. Na to govorico treba mi je odgovoriti. Jaz dosihmal nisem še nobene prilike imel obiskati Njegovo ekscelenco gospoda grofa Hohenwarta, katerega osobno visoko spoštujem. Prav tako pa tudi nisem imel nikoli časti, da bi bil gospoda grofa pri sebi v svoji hiši videl. Jaz z gospodom grofom nisem bil nikoli v ožji dotiki nego uni, da sva v zbornici poslancev včasi skupaj zadel. V kakošni obliki pač bila bi sklenila ono zavezo in čemu neki? Ministerstvo, katero je v 6 mirnih letih jo tako daleč prignalo, da so se državni stroški za več kot 100 milijonov pomnožili, in katero tako gospodari, da mu konec leta okoli 40 milijonov zmanjka, in to primanjstvo le s tem poravnati hoče, da se breme davkov ljudstvu še povekša — tako ministerstvo mora naravno konec vzeti in nikakoršne zveze ni

treba, da konec vzame. Jaz tudi ne verujem, da se propad njegov more ubraniti s perfidnimi prisojami in natolcevanjem naspretnikov; zato sklepam to objavo z zagotovitvijo, da milujem vse tiste, ki so ono neumno laž o meni raztrosili po svetu.“

Mnogovrstne novice.

* Zastava (bandero) Mohamedovo, po Turški „Sandšak-Šerif“ imenovana, ni zelena, kakor se navadno misli, ampak črna je, blizo 2 vatla dolga, 1½ vatla pa široka. Ona je bila izprva zagrinjalo vrat v sobi Aiše, največe ljubljence Mohamedove. Ko je v tej sobi Mohamed na smrtni postelji ležal in so vojskovodje, ki so šli na vojsko proti poganskim Arabcem, prišli od njega slovó jemat, jim je umirajoči Mohamed izročil to zagrinjalo z naukazom, da ga vzamejo seboj na vojsko, ker ima biti opomin, da se bojujejo za Boga in preroka njegovega. Od tega časa bila je navada, da kalifi*), ki gredó na vojsko zmirom pred seboj to zastavo vihrati dadó. Pozneje pa se je ta zastava jemala na vojsko le takrat, kedar je v vojski šlo za vero. Se vé da je vsacemu kalifu na prosto voljo še dandanes dano, da vsako vojsko proglasi za versko vojsko. In tako je ta zastava vihrala leta 1683. pred ozidjem Dunaja in nekoliko leti zopet pozneje na bojišči pri Centi, čeravno ne tû ne tam ni bil boj za vero. Tej zastavi daje pa čarobno moč vera, da vsak Turek, ki se vpričo nje bojuje ali smrt storí, kot mučenec (šahid) umrje in se mu zato nebeška vrata odpró. V sedanjem Ruskem boji se ima ta zastava posebno velečastno razviti. Pri-poveduje se namreč, da jo bode sultan Abdul Hamid razvil in potem Šeik-ul-Islamu**) izročil, ki bode na zlatoo venčanem konju po ulicah Carigradskih jez-dil, sultan pa poleg njega tudi na konju jahal z golim mečem. Pred njima bodo koračili uleme***)) in ljudstvu oklicevali, da se je začela verska vojska (dšihad). Iz Carigrada bodo to zastavo nesli na kraje ob Donavi, kjer jo bode Šeik-ul-Islam povzdignil v znamenje na boj.

* Kako je napuhnjeni Mohamed, Turški cesar, Leopoldu prvemu, Avstrijskemu cesarju, leta 1663. vojsko napovedal. „Novice“ so leta 1844. po „Dan. Hrv.“ povzele sledečo grozovito napoved vojske sultana Molota, ki je res vredna, da jo, kakor „Slov.“, omenimo ravno zdaj, tako-le se glasečo:

„Po milosti velikega Boga na nebi Molo Mohamed, bog na zemlji, slavni in premočni car Babilona in Judeje, od izhoda do zahoda, kralj vsih zemeljskih kraljev, veliki kralj svete Arabije, in Mauritanije, rojeni slavodobitni kralj Jeruzalema, junak in oblastnik od groba razpetega Jezusa Kristusa, trdo poročim tebi, cesarju Rimskemu in tebi kralju Poljskemu in vsem vašim junakom, kakor Rimskemu papežu kardinalom, škofom in vsim tvojim pridružnikom, da smo namenili vdáriti v tvojo zemljo s trinajstimi kralji, z enim milijonom in trikrat stotavžent vojniki, pešci in konjiki, z nevslíšaním samosiljem in turško vojsko, kolike ne ti, ne tvoji še nikdar vidili niste. Najprej te bomo obiskali v tvojem poglavitnem mestu Dunaji, kakor tebe Poljskega kraljskega kralja, tako tudi vse tvoje tovarše — z

*) Khalif (kalif) je arabska beseda in pomeni to, kar po naše naslednik ali namestnik, to je namestnik Mohamede. Kalif je tedaj naslov turškega sultana kot glavarja Mohamedanske vere.

**) Šeik-ul-Islam je najviši duhovni častnik na Turškem.

***)) Ulemi so turški učenjaki prava in vere.